

תשורה

לקט פתגמי חב"ד - נישואין

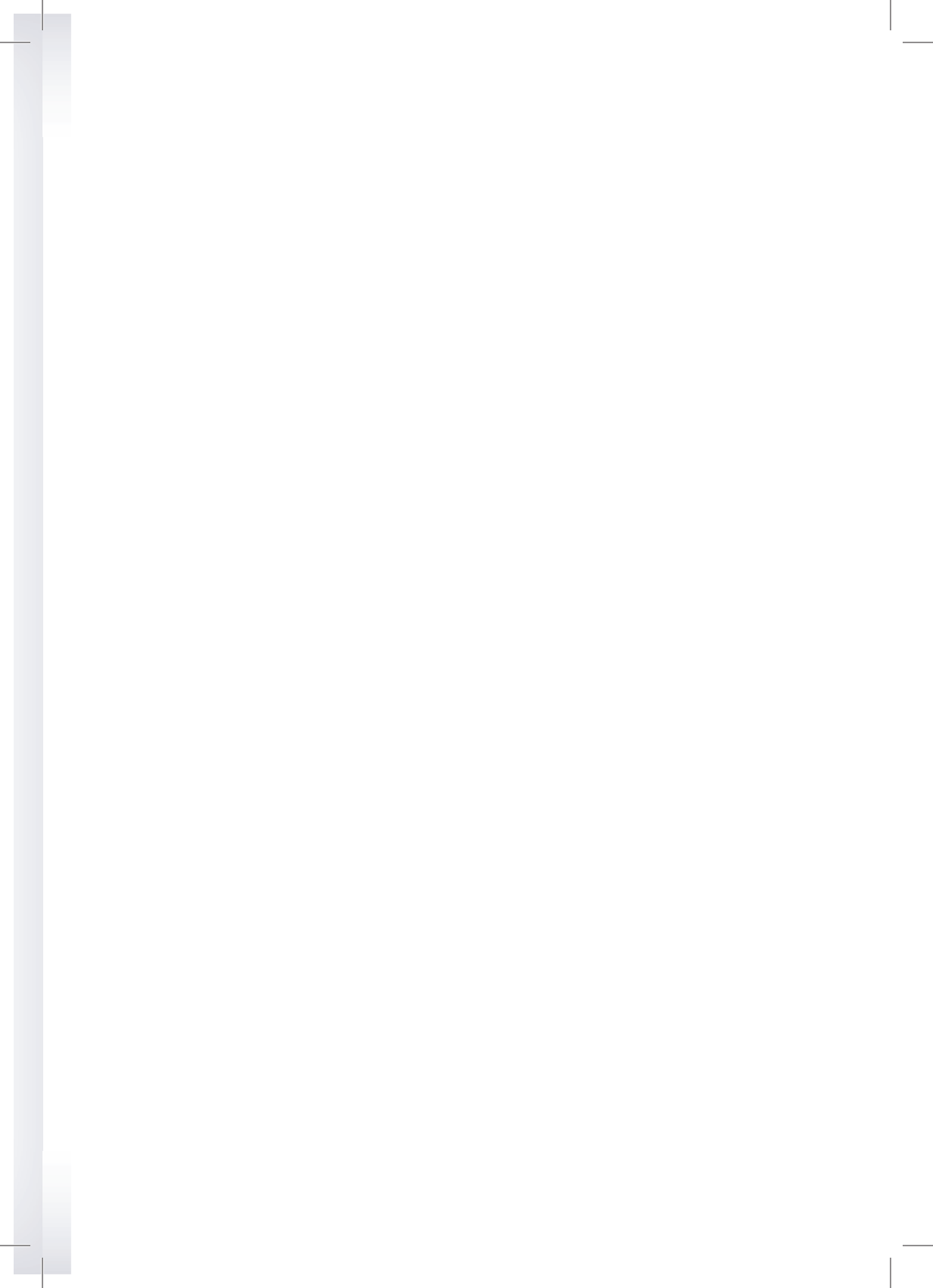
פרפראות לחתונה • ליו"ד שבט

גאון דורנו

מזכרת-תשורה
משמחת הנישואין של
אלישע וחנה אולמן

ערב שבת קודש
פרשת בא, ז' שבט, ה'תשע"ג

לקט
פתגמי חב"ד
- נישואין -

פרפראות
לחתונה
וליו"ד שבט

גאון דורנו

מכתב הרבי זי"ע לחתונה

ב"ה
ברוקלין, נ.י.

האברך הוור"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' . . . שי'
וב"ג תי',

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום
. . . הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי מזל טוב מזל טוב
ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל
בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם
מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב מזל טוב

[חי"ק]

ב"ה

בשבח והודיה לה' יתברך על חסדו הגדול, שזיכנו בנישואי צאצאינו, אלישע וחנה שיחיו, הננו מתכבדים להגיש בזה תשורת-מזכרת לבני המשפחה ולאורחים הנכבדים שיחיו, כהבעת תודה על שבאו להשתתף בשמחתנו.

הקובץ מכיל:

א. לקט פתגמי חב"ד בנושא נישואין.

ב. פרפראות לחתונה, מתוך ספר תשב"ץ לרבינו שמשון בר צדוק.

ג. פרפראות ליו"ד שבט, לקט רמזים על יום הסתלקותו של הרבי הרי"צ ויום תחילת נשיאותו של הרבי.

ד. גאון דורנו, לקט דברי הערכה על גאונותו המופלאה של הרבי, מתוך קונטרס שיצא לאור בקרוב אי"ה.

אבינו שבשמים יברך את כל הבאים להשתתף בשמחתנו ואת בני משפחותיהם, בתוך כלל אחינו בני ישראל, בברכות מאלופות מנפש ועד בשר, בגשמיות וברוחניות, למטה מעשרה טפחים ובטוב הנראה והנגלה, מתוך הרחבה, בריאות הנכונה, ומנוחת הנפש והגוף,

ותחזינה עינינו בקיום היעוד "מהרה ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה", בנישואי הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, בגאולה האמיתית והשלמה על ידי משיח צדקנו תיכף ומיד ממש, ו"שמחת עולם על ראשם".

שבט תשע"ג, מצפה הושעיה

אלתר אליהו הכהן פרידמן

ורעייתו לבית רסקין

עודד אולמן

ורעייתו לבית קפלן

תוכן עינים:

5	לקט פתגמי חב"ד - נישואין
6	הכנות לחופה והחופה
14	שמחת חתן וכלה
18	אחרי החתונה
20	נוסח השבע ברכות
25	פרפראות לחתונה
29	פרפראות ליו"ד שבט
35	גאון דורנו

לקט
פתגמי חב"ד
- נישואין -

הכנות לחופה והחופה

חופה בערב שבת קודש

הנישואין של הרבי הרי"צ היו ביום השישי, ערב שבת קודש.

(ראה שו"ע אבן העזר ס"ד ס"ג: פשט המנהג לישא נשים בערב שבת. ולהעיר, שכמה נישואין אצל נשיאי חב"ד היו ביום השישי).

יום השישי הוא כנגד האלף השישי, שהוא ערב והכנה ליום השבת (ובפרט לאחרי חצות היום, שמתחיל להאיר הגילוי דיום השבת), ועד "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים", ועד שבמנחת שבת אומרים "הודו לה' . . . יודו לה' חסדו", ארבעה שחייבים להודות, שיש לומר, שכולל גם שבח והודאה על היציאה מהגלות.

(ספר השיחות תשמ"ח ב עמ' 627)

מעשה בקאטינקע

לפני חתונתו של רבי נחום, בנו של אדמו"ר האמצעי, תפרו לו מלבושי חתונה, ובתוכם היה גם 'קאטינקע' (בגד עליון של משי).

יום אחד קרא לו הסבא, אדמו"ר הזקן, ושאל אותו: האם תסכים שבגד זה יהיה עם טלאי?

ענה ר' נחום: אינני מסכים וגם אינני רוצה.

אמר לו הסבא: ומה תרצה כדי להסכים לכך?
 ענה ר' נחום: אינני רוצה בגד עם טלאי, רצוני בבגד שלם.
 אמר לו הסבא: אבטיח לך ללמוד אתך.
 הנכד חזר על סירובו.

אמר לו הסבא: אבטיח לך 'עמי במחיצת'י'.
 דבר זה השפיע על הנכד ביותר, והוא אמר: טוב הדבר. אך
 האם עלי לרצות בכך באמת, או שדי לרצות רק מתוך קבלת
 עול?
 ענה הסבא: ודאי שזה צרך להיות באמת, ובאמת של
 'יחידה'.

בשמעו תשובה זו שתק הנכד, וכן נשאר הדבר.
 כשנכנס ר' נחום לאדמו"ר הזקן להתברך לפני החופה,
 תלש הרבי חלק עור מצוארון המשובח של הבגד, והבטיח לו
 עבור זה אריכות ימים.

(לקוטי דיבורים)

סגולה לבנים טובים

חתן אחד נכנס לרבי המהר"ש וביקש ברכה שיזכה לילדים
 טובים.

ענה לו הרבי:

איחרת הרבה מאד. כדי לזכות לילדים טובים על האדם
 להתייגע בפנימיות התורה במשך שנים רבות, וההתחלה היא
 כשעודנו ילד קטן.

אבל מכל מקום, הרי אין שום דבר אבוד.

קבל על עצמך מהיום והלאה ללמוד תניא 'אדעתיה דנפשיה', עד שיהיה לחם ומזון הנפש ודם ובשר כבשרו. ויעזור לך השם יתברך שתזכה לבנים טובים. וכן היה.

(ארבעה חסידים)

גילוי אור כללי

פעם נכנס חתן לרבי הרש"ב ליחידות. הרבי דיבר אתו על כך שביום החופה מאיר האור כללי, ואלו הכנות צריכים כדי לקבל אור כזה.

(לשמע און)

ברכת כלה

הרבנית רבקה, ביום חופתה עם הרבי מהר"ש, נכנסה לאדמו"ר הצמח צדק כדי להתברך ממנו. היא אמרה לרבי: אל תהי ברכת כלה הדיוט בעיניך...

(לקוטי סיפורים)

ברכה במקום נוצה

חתונתו של הרבי הרש"ב התקיימה באוורוטש, מקומה של הכלה, ואביו, הרבי מהר"ש, נשאר בליובאוויטש ולא נכח בחתונה.

כשחזר לליובאוויטש אחרי החתונה אמר החתן לכלתו, הרבנית שטערנא שרה:

לכי ובקשי מחמיק את הברכות המגיעות לך ממנו; אילו היה נוכח בחתונה בודאי היה מברכנו מתחת לחופה.

כשנכנסה הכלה לחמיה, אמר לה הרבי:

אתן לך את ברכתי בתנאי שתגזרי את הנוצה מכובעך
(בכובע היתה נוצה בולטת, לפי האופנה של אותם ימים).

הרבנית הסירה את הנוצה וקבלה את הברכה.

(שמועות וסיפורים)

טוב בתגבורת

הבעל שם טוב אמר:

בעת שמחה, כגון תנאים, חתונה או ברית מילה, יכולים
לתת "מזל טוב" קודם המעשה.

ומוסיף הרבי הריי"צ:

צריכים לומר "מזל טוב" קודם השמחה, כי זה גורם
שהדבר הטוב יבוא למטה בתגבורת, ותגבורת שוללת מניעות
ועיכובים.

(ספר השיחות תש"ט)

השפעה לכל החיים

החופה היא בחינת מקיף, וכל מה שיעסוק החתן בעבודת
ה', כל ימי חייו, נמשך לו ממקיף זה. לכן צריך לקשר מחשבתו
בה' אז, שעל ידי כן ימשיך מבחינת המקיף.

(דרושי חתונה לאדמו"ר האמצעי)

כמה צריכים לחשוב

כאשר עמד ר' חיים בן ציון ראסקין לחתן את בנו, שלמה,
נסע עם החתן לליובאוויטש להתברך מפי הרבי הרש"ב לפני
החתונה.

אמר להם הרבי:

"עס ווערט געבראכט אין א ספר, אין א ספר ווערט געבראכט, אז ווען מ'שטייט אונטער די חופה דארף מען טראכטען ממשיך זיין קבלת עול מלכות שמים אויף זיך, אויף איר, און אויף די קינדערלאך וואס דער אויבערשטער וועט געבן. און דאס העלפט אויף פופציק יאר".

[מובא בספר, בספר מובא, שכשעומדים תחת החופה, צריכים לחשוב להמשיך קבלת עול מלכות שמים על עצמו, עליה, ועל הילדים שהקב"ה יתן. וזה עוזר במשך חמישים שנה].

להעיר מילקוט שמעוני (תהילים רמז תשכ"ט): מעשה בכהן אחד שבכל יום היה מתפלל שלא יבוא אחד מילדיו לידי עבירה, וראה כהנים גדולים ופרחי כהונה מבניו ובני בניו, עד חמישים שנה.

(על אבותינו ועל יחוסם)

עת רצון למעלה

שגורה היתה אמרה בפי חסידי פולין, אשר חתן בעמדו בחופתו, עת רצון הוא למעלה למלא משאלות לבבו.

ויש לייסד זה בכמה מאמרי רז"ל:

- "ביום החופה מוחלין לו על כל עוונותיו".
- "חתן דומה למלך".
- בעת החופה מדמין אותו ל"יצירך בגן עדן מקדם", שאז הרי היה קודם חטא עץ הדעת, ו"עולם על מילואו".

(אגרות קודש)

ציור פני רבו

חסיד מונקאטש נכנס לרבי וביקש הכנה לחופה.

אמר לו הרבי, שיצייר תחת החופה את ציור פני האדמו"ר
ממונקאטש בזמן הכי טוב שראה אותו.

(תשורה תשנ"ו)

שלשה מקיפים (א)

בנישואין נמשך אור מקיף, שלמעלה מסדר השתלשלות.

הטבעת - מקיף על הכלה הבא מהחתן.

הכלה סובבת את החתן - מקיף על החתן הבא מהכלה.

ושני המקיפים הללו באים תחת החופה, שהיא מקיף כללי
על החתן והכלה גם יחד, בינה מקיף לז"א ונוקבא.

(אגרות קודש)

שלשה מקיפים (ב)

הכלה סובבת את החתן - המקיף שנותנת הכלה. היא
מוסרת ונותנת את עצמה, מצד בחינת המקיף שבה, לבנות
בית בישראל על יסודי התורה והמצוה.

הטבעת - המקיף שנותן החתן. הוא מוסר ונותן את עצמו,
מצד בחינת המקיף שבו, לבנות בית בישראל על יסודי התורה
והמצוה.

החופה - המקיף שנותן הקב"ה. זהו נתינת כח לחתן וכלה
שיוכלו להתמסר לבנות בית בישראל, מצד בחינת המקיף
שלהם, על יסודי התורה והמצוה.

(תורת מנחם)

”ושותין החתן והכלה שנית”

כאן נקט ושותין, ואילו לעיל נקט ישתה החתן והכלה.

ויש לומר, שבשתיה הראשונה, שלפני אמירת ”הרי את” ונתינת הטבעת, נקט רבנו לשון יחיד, החתן לחוד והכלה לחוד, אך לאחר הקידושין כתב לשון רבים, שכולל את החתן ואת הכלה ביחד.

(הרה”ח ר’ שמואל מנחם מענדל שניאורסאן)

”הנני בזה להביע את ברכתי”

להביע דייקא.

חסידים אמרו, שביטוי זה קשור למה שכתוב בתהילים ”יום ליום יביע אומר”, ופירש רש”י:

מנחם פתר, יביע לשון מעין נובע.

(מפי השמועה)

”ברכת מזל טוב מזל טוב”

”מזל טוב מזל טוב” שתי פעמים, כנגד שני המזלות דנוצר ונקה.

ובנישואין מתאחדים שני המזלות, מזלו של החתן ומזלה של הכלה.

(לקוטי שיחות)

ברכת המשה שבדור

אחת התורות הקצרות שקיבל אדמו”ר הזקן מהרב המגיד, שקיבל מהבעל שם טוב, שקיבל ממורו בעל הח”י:

אתפשטותא דמשה בכל דרא. כל יהודי, איש או אשה, הוא דור. וכשבאים לזמן של חיי משפחה על פי תורה, מתברכים הם מאת המשה שבדורם.

כל מהותו ועצמותו הוא אמנם אור עצמי, אבל האור העצמי שלו הוא המאור המאיר מאתפשטותא דמשה בכל אחד ואחת, בשלש האהבות: אהבת ה', אהבת התורה ואהבת ישראל.

(הוספות לכתר שם טוב)

כאשר קהילת קראקא ערכה חתונה, היו כל כהני העיר, מגיל שלוש עשרה ומעלה, מתייצבים בשתי שורות, עטופים בטלית וב'קיטל', והחתן והכלה עברו בתווך וקבלו את ברכת הכהנים בנשיאת כפים.

(אוצר סיפורי חב"ד)

מקודשת לי - לא בחרו חכמים בלשון אחר, כגון הרי את מאורסת לי, הרי את מיועדת לי וכדומה, כדי לרמז שעל האדם ליכנס בענין זה בקדושה ובטהרה.

(הרה"ק מקאצק)

*

מקודשת ל"י - ל"י רומז ליחוד הקב"ה וכנסת ישראל: ל', הגבוהה מכל האותיות, רומזת על הקב"ה. י', הקטנה מכל האותיות, רומזת על ישראל, המעט מכל העמים.

(בני יששכר)

שמחת חתן וכלה

השמחה הגדולה ביותר ופעולתה

חתן וכלה זהו משל על הענינים כפי שהם למעלה:

הקב"ה והתורה זהו 'חתן', כנסת ישראל זהו 'כלה'. על ידי שמחת נישואין על פי דרכי התורה ומצוות, שהיא השמחה הגדולה ביותר אצל יהודים, מתעוררת שמחה למעלה.

(ספר השיחות תרצ"ו)

השמחה הגדולה ביותר - מפני מה

איש ואשה הם נשמה אחת, אלא שמחצית הנשמה ירדה לתוך גוף של זכר והמחצית השניה ירדה בגוף בת זוגו (וכל אחד מהם הוא "פלא גופא").

כאשר מצטרפים יחד שני החצאים, הרי זו השמחה הגדולה ביותר בחיי האדם, קל וחומר מגודל השמחה בפגישת שני אוהבים שלא התראו זמן רב.

(תורת מנחם)

שמחת חתן - מדוע

מדוע צריכים לשמח את החתן, ולמה לא יהיה שמח מעצמו?

אלא, מפני שזהו ירידה גדולה, כמו שכתוב "על כן יעזוב איש" - ז"א, "את אביו ואמו" - חכמה ובינה (כי בחכמה ובינה

מלובש אור אין סוף יותר, וז"א הוא הצמצום במדות), ועל ידי זה דוקא יוכל להשפיע בנוקבא, עולם הדיבור.

והשמחה היא, שעל ידי יחוד מ"ד ומ"ן של חתן וכלה יומשך גילוי תענוג עליון, שלמעלה מאב ואם.

(אור התורה)

"כל הנהנה מסעודת חתן . . . אם משמחו, זוכה לתורה"

הקב"ה ברא חתן וכלה למטה בדוגמת חתן וכלה למעלה, ולא עוד, אלא שעל ידי חתן וכלה למטה מעוררים בחינת חתן וכלה שלמעלה. התורה נקראת חתן, ומי שמשמח את החתן למטה זוכה לתורה, ה'חתן' שלמעלה.

(ספר המאמרים)

"אם משמחו, זוכה לתורה"

פירש הרבי הרש"ב:

"זוכה" הוא על דרך "זכה בגורל".

כדי לזכות בגורל, צריכים לקנות כרטיס הגרלה. ואף כאן, כיצד זוכים למדרגה זו של "זוכה לתורה"? על ידי תורה. "כל המשמח את החתן" הוא על ידי תורה.

(ספר השיחות תרצ"ו)

שמחה פורץ גדר

בנישואין מתגלה כח האין סוף בנבראים על ידי הולדה, ובלשון חז"ל "ולדן וולד ולדן עד סוף כל העולם".

עולם הוא מלשון העלם, ו"סוף כל העולם" פירושו, שמתבטל העלם העולם. מצד העלם העולם הרי הוא מוגבל, וגילוי כח האין סוף מבטל הגבלה זו והעלם זה.

והדבר נפעל על ידי השמחה דוקא, כי שמחה פורץ גדר ומבטלת את ההגבלות.

(תורת מנחם)

מדה כנגד מדה

מי שמשמח חתן וכלה - נהיה שמח בעצמו, שהרי הנהגת הקב"ה היא מדה כנגד מדה.

(חסיד נאמן)

מצוה שבגופו

מצוה על כל אחד ואחד לשמוח בשמחת חתן וכלה ובשמחה גופנית דוקא, כי מעלתה גבוהה מאד.

הגוף מתפעל בשמחה ומתבטל ונכלל בה.

(קונטרס שמח תשמח תרנ"ז)

"הללוהו בתוף ובמחול, הללוהו בנבל וכנור".

המשפיע שלי, הרה"ח ר' שמואל נוטיק, היה אומר:

להלל את ה' בנבל ובכנור לא כל אחד יכול, שכן צריך לדעת תווי נגינה ולהתאמן בכלי נגינה. אבל להכות בתוף ולצאת במחול - זאת יכול כל אחד ואחד, ובלבד שיכוון לעשות זאת בכל לבו ונפשו.

אמרה זו חדרה עמוק ללבי, ותמיד השתדלתי לרקוד
ולשמח חתן וכלה בכל כוחותי, שהרי "הללוהו במחול" יכול
כל אחד . . .

(אור חסידי בחושך הסובייטי)

אחרי החתונה

לבישת טלית גדול

בשעת הנישואין מתגלה כח האין סוף שלמעלה מהשתלשלות, בחינת המקיף.

זהו אחד הטעמים שמתעטפים בטלית גדול, ענין המקיף, אחרי הנישואין דוקא (ואילו טלית קטן, שלובשים גם לפני הנישואין, אינו מקיף אמיתי, שהרי אינו מקיף את כל הגוף).
(תורת מנחם)

"נקי יהיה לביתו שנה אחת"

חסידים הראשונים פירשו פסוק זה כשאלה ותשובה:

נקי יהיה לביתו - רצונך להיות נקי לביתך?

שנה אחת - העצה לכך היא הנהגה ראויה במשך השנה הראשונה.

(ר' מענדל פוטערפאס)

"איש ואשה זכו, שכינה ביניהן" (א)

איש - אש י'.

אשה - אש ה'.

וכאשר "זכו", אזי שכינה ביניהם - שכן י"ה.

(ספר המאמרים תשי"א)

”איש ואשה זכו, שכינה ביניהן” (ב)

כ' מנחם אב הוא יום היארצייט של אביו של הרבי, הרב רבי לוי יצחק. ו' תשרי הוא יום היארצייט של אם הרבי, הרבנית חנה.

הרבי מעיר על כך:

צירוף שני ימים אלו בגימטריא כ"ו, כמנין שם הוי'. וראה סוטה יז, א: ”איש ואשה זכו, שכינה ביניהן”.

(לקוטי שיחות)

בין בחור לאברך

הרבי הרש"ב אמר לאחד מתלמידי התמימים אחרי חתונתו:

א קונץ זיין אן ערלעכער איד א בחור? א קונץ איז זיין אן ערלעכער איד א יונגערמאן!

[=כלום חכמה היא להיות יהודי ירא ושלם בתור בחור? זו חכמה להיות יהודי ירא ושלם בתור אברך!]

(לשמע אזן)

”חתן דומה למלך”

”מלך שמחל על כבודו, אין כבודו מחול”. אסור לו למחול, כי כבודו הוא קיום המלכות וקיום העם כולו.

אף חתן, הדומה למלך, אסור למחול בביתו על שום דבר הנוגע לכבוד שמים ולקיום התורה, כי בזה תלוי קיומו וקיום ביתו. עליו להיות כמלך בביתו בכל הנוגע לכבוד שמים.

(ניצוצי אהרן)

נוסח השבע ברכות

"אשר קדשנו במצותיו"

החופה מתחילה עם ברכה, שהתחלתה "אשר קדשנו במצותיו", מסיימים "מקדש עמו ישראל", ולאחר מכן אומר החתן "הרי את מקודשת לי".

קדושה - שני פירושים לה: קדושה, הבדלה.

ושני דברים הללו הם היסוד של הבית היהודי, כי בכל דבר שיהודי עושה, עליו לדעת שמובדל הוא מכל עמי הארץ, וכל חייו צריכים להיות קדושה אריכתא.

(רשימות)

"שהכל ברא לכבודו" (א)

אומרים לזוג ההולכים לבנות בית חדש בישראל:

אי אפשר לבנות בית אלא על יסוד זה.

היה זמן שאמרו שדי ביסוד השכל כדי שלא תהיה עוולה בעולם, או שמספיק מדע וחכמה. אבל ראה ראינו, שבלי יראת שמים גם החכמה אין לה קיום.

(רשימות)

"שהכל ברא לכבודו" (ב)

בבנין בית חדש אומרים לזוג הצעיר:

אתם הולכים לבנות עולם. דעו לכם, שצריך להיות שהכל ברא לכבודו, שהרי "אם ה' לא יבנה עיר, שוא שקד שומר".
(רשימות)

"אשר יצר את האדם בצלמו"

על האדם לזכך לא רק את עצמו, אלא גם את 'חלקו בעולם'.

ואל יאמר אין זה בכוחי לברוא סביבה חדשה, שהרי נוצר בצלם אלקים, ו"מה הקב"ה בורא עולמות, אף ישראל כך".
(רשימות)

"בנין עדי עד"

יש ערך וקיום ליופי הבנין והידורו רק אם היסודות איתנים ויכולים לעמוד מפני קור וחום.

חלישות הכי קלה ביסודות - ערכה גדול ביותר וביותר מיופי והידור של חלק הבנין הנמצא על פני הארץ.

ולגבי חומרי היסודות - אינו נוגע כלל יופי חיצוני ואיזה רושם זה יעשה על הבריות; התנאי היחידי הוא אשר היסודות חזקים ועומדים בכל השינויים העלולים לעבור עליהם. והנמשל מובן.

(אגרות קודש)

"אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה"

חתן וכלה הוא ענין יחוד משפיע ומקבל. ובכדי שיהיה אפשר יחוד משפיע ומקבל, שהם הפכים, הוא על ידי השמחה, שכן שמחה פורץ גדר. ולכן ברא תחלה ששון ושמחה, הפורץ גדר, ואחר כך חתן וכלה, משפיע ומקבל.

ועוד יש לומר, שנישואין הוא גילוי כח האין סוף למטה, ולכן צריכים תחלה לברוא ששון ושמחה, הפורץ כל הגדרים. (התוועדויות תשמ"ח)

"מהרה ה' אלקנו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים"

חסידים פירשו:

זוהי תפלה ותקווה, שבמהרה 'ישמע' ה' אלקנו, גילוי הקב"ה בעצמו, בערי יהודה ובחוצות ירושלים. (אנשים של צורה)

"ישמע . . . בחוצות ירושלים . . . קול כלה"

נבואה זו נאמרה על זמן תחיית המתים, שאז יתבטל יצר הרע, בבחינת "גם אויביו ישלים אתו", ולא יהיה צורך בזהירות של "כל כבודה בת מלך פנימה" כפי שהיא עכשיו. (לקוטי שיחות)

"ישמע בערי יהודה . . . קול כלה"

סיום וחותם ברכות הנישואין הוא בענין הגאולה, כי בנישואין מתגלה כח האין סוף בעולם, ותכלית השלימות של גילוי אלקות בעולם יהיה בגאולה העתידה. (שיחות קודש)

"קול כלה"

בגלות נאמר "נאלמתי דומיה", שהיא בחינת שתיקה, "וכאלם לא יפתח פיו". לכן החתן אומר "הרי את מקודשת לי" והכלה שותקת.

אבל לעתיד, כשתתעלה הכלה מעלה מעלה, היא תהיה גם כן משפיעה, ונקרא קול כלה.

(תורה אור)

"קול חתן וקול כלה"

קול - היינו המשכה והתגלות, כמו קול גשמי, שנמשך ונתגלה מהבל הלב לקנה.

לעתיד, כשיהיה "אשת חיל עטרת בעלה", ו"נקבה תסובב גבר", יהיה לכלה קול.

לכן אומר "קול חתן וקול כלה", שלשניהם יהיה קול, שני המאורות הגדולים אחר הבירור.

(לקוטי תורה)

"משמח חתן עם הכלה" (א)

בזמן הזה, הכלה - בחינת מלכות, מקבלת מהחתן - ז"א, שנמשך מעלמא דדכורא בעלמא דנוקבא. זהו "משמח חתן וכלה".

אבל לעתיד, אחרי שתתעלה המלכות, הוא "משמח חתן עם הכלה", שעל ידי הכלה הוא משמח את החתן, שנעשית "אשת חיל עטרת בעלה". יהיו שוין בקומתן וכתר אחד לשניהן.

(לקוטי תורה)

"משמח חתן עם הכלה" (ב)

היינו שעיקר השמחה הוא מן הכלה, וממנה נמשכת השמחה לחתן, והוא בבחינת מקבל. ועל דרך שלעתיד לבוא "נקבה תסובב גבר".

וכדי שיוכל להיות שמחת נישואין באופן שהכלה היא למעלה מהחתן, הרי זה דוקא על ידי המשכה מקדם, דרגא שלמעלה מסדר השתלשלות, כי בסדר השתלשלות הזכר הוא למעלה מהנקבה.

(תורת מנחם)

סיפור נפלא שסופר בעת החתונה של סב הכלה

ביום הרביעי, י"ד שבט, בעיצומם של ימי ה'שבעה' לאחר הסתלקותו של הרבי הרי"צ, שהה הרב יצחק דובאוו בארצות הברית.

בעת תפילת שחרית עקב הרב דובאוו אחרי הרמ"ש, והבחין בשלשה דברים שלא יכול היה למצוא להם מקור. אחרי התפילה התיישב הרמ"ש על הספסל הסמוך לשולחן, הורה להרב דובאוו לשבת בצד השני, והסביר לו את המקורות של שלשת הדברים!

זמן קצר לאחר מכן, בחודש אדר תש"י, התקיימה שמחת החתונה של הרב החסיד ר' הירשקע שיחי' ראסקין שו"ב מלונדון, בה הסבו חסידים ומתנגדים כאחד. בעת הסעודה בקשו מהרב דובאוו לומר כמה מלים, כאחד מזקני אנ"ש שבאנגליה. רבי יצחק סיפר סיפור זה, וסיים: יהודים, יש רבי בעולם!

דבריו, שנאמרו בהתרגשות גדולה, זכו להד גדול בכל רחבי המדינה.

(תשורה דובאוו)

פרפראות
לחתונה

פרפראות לחתונה

- מתוך ספר תשב"ץ -

אנו למדין כל מנהגי חתן וכלה ממתן תורה, שהקב"ה הראה עצמו כחתן נגד כלה שהם ישראל.

*

כתיב "גדילים תעשה לך" וסמיך ליה "כי יקח איש אשה", מכאן סמכו שלא להתעטף בציצית עד לאחר הנישואין.

*

בתיבת מלך יש שלש אותיות, וכן בתיבת חתן.
מלך אינו הולך יחידי, אף חתן לא ילך יחידי.
מלך חייליו מקיפין אותו, אף חתן שושביניו מקיפין אותו.
מלך שולחין לו מנות, אף חתן שולחין לו מנות.

*

במתן תורה היו שבעה קולות (קול ה' על המים, בכח, בהדר, שובר ארזים, חוצב להבות אש, יחיל מדבר, יחולל אילות), וכנגדן תקנו שבע ברכות.

*

בעשרת הדברות יש י"ד אזכרות, כך גם בשבע ברכות.

*

עשר פעמים נקראים ישראל כלה לפני המקום, כנגד עשרת הדברות, וכנגדן מקבצין עשרה לברכת חתנים.

*

"בן שמונה עשרה לחופה", דכתיב והו"א כחתן יוצא מחופתו.

*

חת"ן וכל"ה - בגימטריא (ו)הי"ו תואמי"ם.

*

חת"ן וכל"ה - בגימטריא פרי"ה ורבי"ה.

*

חת"ן - בגימטריא שחקי"ם, לומר: המשמח חתן וכלה זוכה ליהנות ממה שמשחקים ברקיע הנקרא "שחקים".

*

כל"ה - בגימטריא בג"ן, לומר: המשמח חתן וכלה יבוא בגן עדן.

*

טבע"ת - בגימטריא קידושי"ן.

*

הרי את - החתן מתחיל באות ה', כנגד חמשה חומשי תורה.

*

הרי א"ת - המקיים מצוה זו לשם שמים כאילו קיים כל התורה, מא' ועד ת'.

פרפראות
ליו"ד שבט

פרפראות ליו"ד שבט

יו"ד שבט מן התורה מנין

דורשי רשומות מצאו רמז ליום הבהיר יו"ד שבט בתורה:
 "כל אשר יעבור תחת השבט, העשירי יהיה קודש לה" - שבט
 העשירי יהיה קודש לה'.

ויש להוסיף, שצירוף שם הוי"ה השייך לחודש שבט נרמז
 בפסוק הבא: "המר ימירנו והיה הוא".

(אגרות קודש)

רמזים בפרשת בא

יו"ד שבט חל תמיד בסמיכות לפרשת בא. מצינו מספר
 רמזים ליום זה בפסוק הראשון של הפרשה - "למען שתי
 אתתי אלה בקרב".

שתי - אותיות תש"י, שנת הסתלקותו של הרבי הרי"צ.

למען שתי אתתי - עולה 331, כמספר יו"ד שב"ט.

בקרב"ו - בגימטריא 310, כמספר יוד שבט.

(ליקוטי סיפורים הרב גרינגלאס)

רמזים בשיעור תניא

ביו"ד שבט שנה פשוטה לומדים בשיעורי חת"ת סוף פרק
 כ"ב בתניא, ובסיום וחותם שיעור זה נאמר: "ומהוה אותם
 מאין ליש תמיד".

אות"ם - אותיות ואמ"ת, שהוא התיקון השביעי של י"ג מדות הרחמים, רמז לנשיא דור השביעי, שתפקידו להביא את הגאולה האמיתית והשלימה.

מאי"ן, מי"א ניסן. לי"ש, ליו"ד שבט. תמיד - נשיאותו של הרבי היא תמידית ונצחית, עד ביאת גואל צדק.

(שם)

רמז ברש"י

"באחד בניסן, ראש השנה למלכים".

"רגילים היו למנות זמן שטרותיהם לשנות המלך, משנה שעמד בה המלך. . . . וקבעו חכמים אחד בניסן לתחילת שנתו, ואפילו עמד בשבט או באדר, כלתה שנתו משהגיע ניסן" (רש"י).

הקשה המשפיע ר' מרדכי (מוטל) קוזלינר: מדוע מזכיר רש"י אף את חודש שבט? הלוא די בהזכרת חודש אדר, וקל וחומר לשאר חודשי השנה! אלא, רמז יש כאן לנשיאותו של הרבי (מאן מלכי רבנן), שהחלה בחודש שבט.

(אוצר החסידים')

באתי לגני

בתיבת 'באתי' נרמזות תקנת הרבי הרי"צ, חת"ת, ותקנתו של הרבי, לימוד הרמב"ם.

ב - האות הראשונה של חומש, בראשית.

א - האות הראשונה של תהילים, אשרי.

ת - האות הראשונה של תניא, תניא.

י - האות הראשונה של הרמב"ם, יסוד.

(הרב לוי גאלדשטיין)

”כל השביעין חביבין”

הרי רמז לכך:

1. ויציב
2. ונכון
3. וקיים
4. וישר
5. ונאמן
6. ואהוב
7. וחביב

(הרב גינזבורג)

מתקופה לתקופה

הרבי כותב אודות המאמר 'באתי לגני':

המאמר הובא מבית הכורך ביום וא"ו ט' שבט. כשהבאתי הקונטרס לכ"ק מו"ח אדמו"ר, מצאתיו . . . יושב על כסאו אצל שולחנו והסידור . . . פתוח לפניו בעמ' מה: סיום הודו להוי' והתחלת פתח אליהו.

הודו - קשור לרבי הריי"צ, נשיא הדור השישי, ספירת היסוד. אמירת 'הודו' היא הודאה על כך שששת ימי המעשה עברו בלי נזק, וספירת היסוד היא הסיום והשלמות של ששת ימי המעשה. פתח אליהו - קשור לרבי, נשיא הדור השביעי, ספירת המלכות. אמירת 'פתח אליהו' היא הכנה לשבת, וספירת המלכות שייכת ליום השבת. אולי אפשר לראות כאן 'העברת השרביט' מהדור השישי לדור השביעי,

שתפקידו להכין את עם ישראל ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים.

(הרב אברהם אלאשווילי)

שני חלומות

באמצע חודש סיון תש"י סיפר הרב אליהו סימפסאן: בחלומי ראה את עצמו יושב בהתוועדות עם הרבי הרי"צ באולם גדול והרבי מתוועד מאד 'געשמאק'. לפתע שאל אותו הרבי: מדוע הקהל כל כך שבור? ענה הרב סימפסאן: נו, אדרבה?! אמר לו הרבי: איך האב געלאזט מיין מ., ער איז ראוי צו דעם.

לאחרי ההתוועדות נכנס הרבי הרי"צ לחדר מיוחד, ביקש מהרב סימפסאן לסגור את הדלת, ואמר לו: רוף אריין ר' מ., איך וויל אים מסמיך זיין. כשהלך הרב סימפסאן לפתוח את הדלת כדי לקרוא לרבי שליט"א, התעורר מהחלום.

הרב סימפסאן סיפר את החלום לרבי שליט"א. ענה הרבי: כנראה חשבת על זה כל היום . . . הרב סימפסאן השיב שדוקא באותו יום היה טרוד ולא חשב על זה. הרבי הגיב: איך פיל עס ניט.

בתחילת חודש שבט תשי"א סיפר הרב שלמה אהרן
קזרנובסקי:

בחלומי ראה את הרבי הריי"צ יחד עם הרבי שליט"א.
הרבי הריי"צ פנה לרבי שליט"א ואמר לו שיהיה 'רבי',
אך הרבי שליט"א סירב. אמר לו הרבי הריי"צ: ויאמר
ה' אל משה, ה' אומר לנשיא הדור, מה תצעק אלי,
פארוואס? דבר אל בני ישראל, תדבר חסידות ליהודים,
ויסעו, ותנהלם לקראת משיח צדקנו.

(נוסח אחר: מה תצעק אלי, פארוואס שיקטסו אלץ
אפ צו מיר? דבר אל בני ישראל, הויב אן זאגען חסידות,
ויסעו, וועט זיין דער הלוך ונסוע הנגבה, עס וועט ווערן
ווארעם און ליכטיג).

הרב קזרנובסקי הכניס פתק לרבי שליט"א ובו כתב
את החלום, והרבי שליט"א נתן לו 'יישר כח' על כך.

(ימי בראשית)

— ❖ —
גאון דורנו
— ❖ —

גאון דורנו

לקט דברי הערכה על גאונותו המופלאה של הרבי

בשיחה עם הרבי הרציתי קושיות שונות בהלכה ובנושאים תורניים שהצטברו אצלי במשך השנים.

הרבי, כמו מאליו, התחיל לדבר בענינים הנדונים והסביר אותם בצורה פשוטה.

זה היה נראה, כאילו רק לא מזמן התעסק בנושא זה. הוא שלט בנושאים בצורה מדהימה.

הדברים הקשים נעלמו לפתע.

וכך גם בכל פעם שהעליתי ענין בתורה - מיד הכיר ודיבר בו, כאילו זה עתה, ברגע זה ממש, סיים לעסוק במסכת זו ובסוגיא זו, והכל בהיר ונהיר לו.

לא יאומן כי יסופר!

גדול הדור שאין שני לו!

הכרתי רבנים וגאונים, גם בארץ וגם בחוץ לארץ. ראינו מי שהיה גדול בסוגיא מסוימת ובמקצוע פלוני בתורה. אבל הרבי יחיד ומיוחד היה, פלאי פלאים, בכל הענינים בשיא הגדלות, באופן מבהיל ממש. אין עוד בדור הזה רב גדול בכל מקצועות התורה, בנסתר ובנגלה.

'תורת אלקיו בלבו': כל התורה כולה חקוקה על לבו, בקיאות עצומה ועמקות נפלאה בכל חלקי התורה.

הכל, הכל ממש, פרוס לפניו בצורה הבהירה ביותר.

שר התורה - בקי בש"ס ובפוסקים.

שר ההלכה - בקי ברמב"ם ובטורים.

שר בית הזוהר.

שר בקבלה.

שר בחסידות.

שר בדרוש.

פלאי פלאים!

*

הרבי הוא גם בקי וגם חריף ועמקן.

בקי - יש לו בקיאות עצומה שאין דומה לה, זכרון עצום, ידיעות מקיפות בכל פרד"ס התורה. הוא שט בים התלמוד, טס מזבחים למנחות, וזה כמאן דמונח בכיסיה, בצורה בהירה וברורה. כל רז לא אניס ליה, פשוטו כמשמעו.

חריף ועמקן - גאון הגאונים, שלא היה לו אח ורע. גאונותו נוראה ומדהימה. סברתו והסברתו נפלאה.

אדם שהוא גם בקי וגם חריף ועמקן, זהו משהו נדיר.

אבל בקי בכל חלקי התורה, וממש לעומק - זה נדיר ביותר.

זה רק כוח עילאי!

*

זכיתי להכיר רבים מגדולי הדור הזה, וחלקם בהחלט גרמו לי להתפעל מגדולתם.

אבל הרבי - הוא דבר אחר לגמרי.

גם בנסתר - הבנתו עמוקה למאד מאד.

מעולם לא ראיתי גדלות שכזו בכל חלקי התורה, פשט רמז דרוש וסוד, בבת אחת.

כל רז לא אניס ליה, בקי עצום וחרוף גדול בכל פרד"ס התורה.

ראש כתם פז, מוח על-אנושי, נקי צלול ברור ובהיר.

(הגאון רבי מרדכי אליהו)

מופלא ומיוחד בדורנו בתורה . . גאון עולם.

(הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך)

לא הניח כמותו בעולם בגדלותו בתורה, בכל ענפי המחשבה היהודית.

(הגאון רבי שלמה גורן)

הרבי סלל לעצמו דרך ישרה בלימוד, לאו דוקא זו הנהוגה בעולם הישיבות.

(הגאון רבי יהודה גרשוני)

השפע התורני והרוחני הפורה והבלתי פוסק שהתגלה אצל הרבי - הוא דבר שלא מצאנו לו אח ורע בדורות האחרונים.
(הגאון רבי אלתר הילביץ)

אי אפשר להגיע למידת זכרון כזו כמו שהיתה אצל הרבי, אלא על ידי דביקות מוחלטת בהקב"ה.
אין שכחה לפני כסא כבודך - אין שכחה אצל מי שעומד תמיד לפני כסא כבודך.

(הגאון רבי אלחנן היילפרין)

לשוחח עם הרבי בלימוד - זוהי חוויה רוחנית שאין לתארה.

לא רק שהזיכרון הוא עצום שאין בנמצא, אלא כל ענין שהועלה בכל מקום בש"ס ופוסקים וכדומה, זה חי וטרי אצלו, כאילו הוא מונח כעת בלימוד ענין זה.
תמיד ענה לי מיד, ותמיד עם ציטוט מדויק.

זהו זיכרון וטריות וכוח נפלא!

פעם הזכרתי את השיעור של 'מיד' בהלכה. הרבי טייל עמי לאורך כל הש"ס ועד לספרי האחרונים, וליקט מהם את כל המקומות בהם נזכר שיעור זה.

הרבי הוא גאון אמיתי, שר התורה ונזר החכמה.

(הגאון רבי פנחס הירשפרונג)

בשנת תרצ"ג נפגש הרבי עם רבה של הקהילה החרדית בעיר ברלין, הגאון רבי יואל הרצוג (אביו של הרב יצחק אייזיק הרצוג, שהיה רבה הראשי של ארץ ישראל).

השיחה ארכה כשש שעות, כאשר במחציתה הראשונה שוחחו ב'נגלה', ובמחציתה השניה בקבלה.

בסיום הביקור, כאשר הרבי כבר יצא את הבית ולא שמע את אשר דובר בפנים, אמר הרב לחסיד שליווה את הרבי: מי הוא האברך הזה? הרי הוא מלא וגדוש, הוא יודע הכל ונהירין לו כל השבילין!

הפגישה הראשונה שלי עם הרבי היתה בשנת תש"ה. ישבתי עמו כמעט כל הלילה. השיחה עברה מסוגיא לסוגיא בקדשים, בירושלמי ועוד.

גאונותו היתה מבהילה. ממש קשה לתאר זאת. נותרתי בהתפעלות עצומה.

מעולם לא נפגשתי עם גדולה עצומה כזאת בתורה, ואני זכיתי להיפגש ולשוחח בדברי תורה עם גאונים רבים מפורסמים בדור הקודם.

זה היה משהו שלא מעלמא הדין!

הרבי הוא שר התורה, רבן של ישראל.

(הגאון רבי אברהם מרדכי הערשבערג)

אמרתי לרבי משהו בשם המהרש"א.

הרבי הגיב:

נדמה לי שאין מהרש"א כזה.

לאחר מכן חיפשתי את המהרש"א ומצאתי, ושמחתי מאוד. אבל כאשר עיינתי בדבריו, ראיתי שכוונתו אחרת לגמרי. נוכחתי לדעת שהרבי צדק.

(אחד מתלמידי הגאון זוכר את הסיפור באופן אחר קצת: הרב מצא שהדברים אינם כתובים במהרש"א, אלא ב'הפלאה')

כשדובר בענין של הלכה, הביע הרבי את דעתו, אך אמר שאינו רוצה לפסוק, כי הוא מ'יראי ההוראה'.

התפעלתי מזה שביחד עם גדלות כזו בתורה, עדיין הרבי מיראי ההוראה.

זה שבקיאותו היא באופן של לא יאומן כי יסופר, מפורסם לכל.

אבל את העמקות הנפלאה שלו - זאת לא שיערתי.

(הגאון רבי שמואל וואזנער)

בתקופת שהותו של הרבי בברלין (ת"ש - תש"א), היה נחוץ לו אישור מרב מקומי שהוא מוסמך להוראה, לצורך שימוש בספריה המלכותית. הוא ניגש אל הגאון רבי יחיאל יעקב וויינברג, בעל 'שרידי אש', שעמד בראש בית המדרש לרבנים בעיר.

הרב שאל את הרבי באיזו סוגיא הוא יכול לבחון אותו.

הרבי השיב כי הוא יכול לשאול אותו בכל נושא שהוא מעוניין, ואפילו בקונטרס מסוים שחיבר הרב וויינברג. הרב התפעל מאד מעצם התשובה, והתפעל עוד יותר מהשגותיו הגאוניות של האברך על הקונטרס שלו.

בכל ענין בתורה שדברתי אתו - היה בקי באופן מפליא. הרבי הוא גאון הדור שאין כמותו.

(הגאון רבי שלמה יוסף זיין)

*

מעשה באברך אחד שבא אל הרב זיין ושאלה בפיו: הרבי ציין לו שספר פלוני דן בסוגיא מסוימת, והוא חיפש ובדק באותו ספר ולא מצא. השיבו הגאון:

אם הרבי כתב שכתוב, הרי כתוב! אתה שלא מצאת, שמע מינה שלא חיפשת היטב. ונטל הגאון את הספר והראה לאותו אברך כי אכן ענין זה מבואר בהקדמה.

יש לו זכרון של חד בדרא!

(רבי יואל טייטלבוים, האדמו"ר מסאטמאר)

*

כאשר הרבי ניחם את האדמו"ר מסאטמאר, היתה זו הפעם הראשונה שבה נפגשו. באותו ביקור הוא 'החזיק את הרבי' במשך שעה וחצי ושאל שאלות שונות.

כצאת הרבי, נכנס אחריו לנחם הגאון רבי אלחנן הלפרין מלונדון. אמר לו האדמו"ר מסאטמאר בהתרגשות:

ביי מיר קומט אויס, אז דער גרעסטער בקי בש"ס אין אונזער דור איז דער ליובאוויטשער רבי! [=נראה לי כי בדורנו, הבקי בש"ס הכי גדול, הוא הרבי מליובאוויטש!].

הגאון רבי דוד יונגרייז נפגש עם הרבי באחד מביקוריו בארצות הברית. בשובו לארץ הקודש היה פיו מלא תהילה על בקיאותו העצומה של הרבי בכל מקצועות התורה.

רבי דוד, שהיה בעצמו בקי מופלג, לא רק בש"ס ובהלכה, אלא גם במדרשי חז"ל ובקבלה, היה מלא התפעלות מעושר ידיעותיו של הרבי בכל מכמני התורה, בנגלה ובנסתר, כפי שלא מצא אצל שום אדם מגדולי ישראל.

פעם הגיע הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ לווילנא וביקר אצל הגאון רבי חיים עוזר. מחוץ לחדר בו ישבו שני הגאונים היו כמה תלמידי חכמים.

לפתע בא אברך, חתנו של הרבי מליובאוויטש, עם שליחות מחותנו לרבי חיים עוזר. הסבירו לו, כי רבי ברוך בער נמצא בפנים, ובינתיים התחילו לשוחח בלימוד, והקשו כמה קושיות. האברך לא הגיב.

לפתע נפתחה הדלת, ומשהבחין רבי חיים עוזר באברך, שאלוהו למטרת בואו, וכן על נושא שיחתם. האברך חזר על כל השאלות שנשאל ובשפה ברורה השיב על כולן. רבי ברוך בער התפעל מאד מדברי האברך, במיוחד מהעמקות, והציע לו שיסע אתו לשיבת קמניץ, שם יהיה גדול בישראל.

האברך ענה שאין באפשרותו למלא את בקשתו, ואז פרץ רבי ברוך בער בבכי, על שאינו זוכה לקחת עמו את האברך.

הגאון רבי ברוך מונקאטשער יצא מחדר הרבי ואמר לאיש שיחו בהתפעלות עצומה:

אזא זאך האב איך קיינמאל נישט געזען [= כזה דבר לא ראיתי מעודי].

שאלתי את הרבי שאלה מסויימת. על אתר החל הרבי להרצות בפני את דברי החיד"א בענין, כמו זה עתה למד זאת, וביארו באופן נפלא.

"דבר כזה לא ראיתי", שב ואמר.

פעם היתה לי שאלה קשה מאוד בהלכות פדיון הבן. עיינתי הרבה ולא מצאתי תשובה, גם שאלתי הרבה גדולי תורה ולא ידעו מה לענות על זה.

כאשר נכנסתי ל'יחידות', שאלתי את שאלתי, ומיד ענה לי הרבי בבהירות עצומה.

היה נראה ממש כאילו רק עתה למד בעמקות סוגיא זו.

(הגאון רבי הלל מדליה)

כל עניני התורה כולה, נגלה קבלה וחסידות, חיים ובהירים אצלו.

כל ענין שדיברתי אתו עליו, היה טרי אצלו כאילו זה עתה למדו, ועוד הוסיף לו מן העמקות הגאונית שלו . . . גאונותו מבהילה.

כשהייתי שומע את דבריו הנאמרים במין פשטות כזאת, והייתי מבין את יסוד הדברים ועומקם, צירוף המקורות פירושם והבהרתם, הייתי עומד נבעת ומורעש מעוצם גאונותו.

(הגאון רבי ברוך נאה)

תפיסתו הפינומינאלית וזכרונו הנדיר, ומוחו הבהיר והקדוש, הרימו אותו לדרגא עילאית שקנה שביתה בכל היקפי מכמני התורה הקדושה, בנגלה ובנסתר.

השסי"ם בבלי וירושלמי והמדרשים, הרמב"ם והשלחן ערוך וכו', הפוסקים והשו"ת, הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל וגדולי המקובלים, הספרות החב"דית העניפה, לרבות שיחות וסיפורים מכל המתבוננים בדא"ח, גם מתלמידי בית חב"ד - רהוטים בדייקנות על לוח לבבו.

הוא חורש בהם חרישה מיוחדת ומנחה את שומעי לקחו, בעל פה ובכתב, לפיהן.

(הגאון רבי יהודה זרחיה מרדכי לייב חיים סגל)

בכל עת שהיתה לי בברלין שאלה בעניני תורה והלכה, הייתי סר אל דירת הרבי ומברר אצלו את ספיקותיי.

מעולם לא ראיתי אדם בעל כוח זכרון כזה וידיעה מופלאה
כל כך בתורה.

יש לו געוואלדיקע הבנת התורה.

(הגאון רבי יוסף דוד סלובייצ'יק)

*

בשנת תשכ"ה בא הרב סלובייצ'יק לנחם את הרבי על
פטירת אמו, הרבנית חנה, והתפתחה ביניהם שיחה בעניני
אבלות.

בין השאר הזכיר הרבי את שיטת הרמב"ם לגבי אנינות.

כאשר שמע זאת הגאון אמר בתמיהה רבה:

ליובאוויטשער רבי, ליובאוויטשער רבי, נדמה לי שאין
רמב"ם כזה.

הרבי ענה:

נכון, זה לא נמצא ב'יד החזקה', כוונתי היא ל'פירוש
המשניות'.

ואז ביקש הרבי לקום ולהוציא את הגמרא עם 'פירוש
המשניות' ולהראותה לגאון.

הגאון עצר אותו, באמרו:

חבל על הטרחה, כי בין כך לא ימצא רמב"ם כזה.

וכך נמשכה השיחה בענינים אחרים.

כחמישה ימים לאחר פגישתם כתב הרבי מכתב אל הגאון
(אג"ק אגרת ח'תתפט), ובשולי המכתב מציין שהרמב"ם הוא

ב'פירוש המשניות' דמאי, אבל בהוצאת הרב קאפח כתב שהרמב"ם חזר בו.

כאשר קיבל הגאון את המכתב, קרא בהתפעלות:

הוא האמת עצמה!

(היינו שמצד אחד הרבי אמנם צדק שיש רמב"ם כזה, ומצד שני טרח להודיעו שלפי גירסת הרב קאפח הצדק עם הגאון).

כל מסכת שאני מדבר איתו, זה כאילו שלמד אותה אך אתמול.

שאלתי אותו שאלות גם במסכתות הקטנות, אשר בדרך כלל גם גאונים גדולים אינם בקיאים בהם, ומתשובותי המידיות והברורות ניכר, שכאילו ממש ברגע זה למד אותם בעיון.

כל ימי גדלתי בין חכמים וגאונים, הכרתי גדולים וענקים, זכיתי להכיר הרבה מגדולי ישראל האמיתיים.

אבל גדול כמו הרבי מליובאוויטש לא ראיתי מימי. טרם זכיתי להכיר גאונות בשיעור קומה שכזה. הגאונות ומהירות החשיבה הוא בדרך פלא.

(הגאון רבי אברהם סופר)

פגישתי הראשונה עם הרבי היתה בשנת תש"י.

שוחחתי עמו פחות מעשר דקות, ובאותן דקות הוא 'לקח' אותי לגמרי. הייתי בהתפעלות עצומה.

בפולין זכיתי להסתופף בצל גדולי האדמו"רים וקיבלתי תורה מגאוני הדור, אך מעולם לא היתה לי חוויה רוחנית כזאת.

מאז זכיתי לשוחח הרבה פעמים בלימוד עם הרבי.

הייתי מציע קושיות, וזוכה תמיד לקבל מיד מענה ברור ומשיב נפש על כל קושיא, חזקה וחמורה ככל שתהיה.

אין מקום אחד בש"ס בבלי וירושלמי, בספרא, בתוספתא, או פוסקים ראשונים ואחרונים וכו', שאפשר ל'תפוס' בו את הרבי, כאילו נעלם ממנו.

אף לא מקום 'נידח' אחד, ואף לא בפעם אחת ויחידה מהפעמים הרבות שזכיתי לשוחח עם הרבי בלימוד במשך עשרות שנים.

ואינני מדבר רק על הבקיאות המדהימה, אלא גם על המהירות המופלאה.

האם הדור שלנו שייך בכלל להשגה כזאת? האם היה בדור שלנו בכלל מושג מעין זה?

הרבי הוא גאון הגאונים, לא רק בדורנו, אלא גם במושג של הדורות האחרונים.

היו גאונים שהיו אמנם בקיאים גדולים, ולצד זה היתה מסכת, או כמה מסכתות, שבזה היה עיקר הגאונות שלהם.

אבל אצל הרבי הגאונות הגדולה היא בכל ממש. בכל מסכת ובכל ענין שמדברים עמו, כאילו בדיוק סוגיא זו גמר ללמוד, בשיא העיון, בשניה זו.

והכל ביחד: גם חריפות עצומה, גם בקיאות מבהילה, בכל סוגי הגדלות שהיו אצל גאונים אמיתיים.

רואים אצלו במוחש את מה שהרוגאצ'ובר כותב: 'כל התורה היא ענין אחד'.

מחידוש קצר שלו אפשר לבנות שיעורים רבים.

לא נעשה מספיק לפרסם את הגאונות המבהילה של הרבי, בדיוק כמו שמפרסמים קדושתו הגדולה וסיפורי מופת. כלל הציבור שעוסק בלימוד לא מודע מספיק לגאונותו המופלאה.

נכון שנדפסו אלפי עמודים מתורתו, אבל לא מנצלים את השפע הזה מספיק. אם הגדלות העצומה ב'נגלה' תהיה יותר ידועה, הציבור יבוא יותר אל הספרים.

וזה לא יפחית בשאר הצדדים הקדושים והנפלאים באישיותו של הרבי.

(הגאון רבי ישראל יצחק פיקארסקי)

הייתי משתעשע עם הרבי בדברי תורה בשנים לפני הנשיאות. לפעמים הייתי מחפש שאלה חמורה ומסובכת בהלכה, והייתי מציג אותה לפניו.

הרבי היה מצביע מיד על המקום המדוייק בש"ס, שמשם אפשר לפתור שאלה זו.

אצלו הש"ס כמונח בקופסא.

כשם שאני רואה בבירור את חמשת אצבעותי, כך בקי הרבי מליובאוויטש בש"ס!

כדי להגדיר היטב את גישת הלימוד שלו - דרוש מאמר מיוחד.

(הגאון רבי אהרון חיים צימרמן)

*

פעם היה הרב צימרמן ב'יחידות' במשך ארבע וחצי שעות. אברך למדן אחד הצמיד את אוזנו לדלת החדר מבחוץ, והעיר לאחר מכן, שבמשך חמש הדקות הראשונות עוד היה אפשר להבין את תוכן השיחה, אך לאחר מכן רק 'מראי מקומות' עפו בחלל החדר.

ופעם אחרת, יצא הרב צימרמן מ'יחידות' ואמר בהתפעלות:

אני מסתובב כבר שנים רבות עם הרבה קושיות במקומות שונים בש"ס, והרבי ענה לי עכשיו על כל הקושיות! תנו לרבי לשבת וללמוד!

הרי יש לכם את גאון הגאונים, אל תפריעו לו ללמוד!

אני מוכן להתערב על כל סכום כסף, אם מישהו יוכל להצביע על רש"י מסוים בכל הש"ס, שהרבי אינו יודע אותו.

(הגאון רבי חיים קרייזוירטה)

פעם נכנס הרבי לשיבת 'תומכי תמימים' באטוואצק, שם פגש את הגאון רבי שבתאי ראפופורט, בעל 'שפתי ישנים'. השיחה התורנית ביניהם נמשכה שעתים, כשכל אחד מהם

מניח רגל על כסא, ומסביב התגודדו בחורים שהאזינו והביטו בהשתאות.

בסיום השיחה אמר הרב:

כזה עוד לא ראיתי . . גדלות כזו אצל אברך צעיר!

בעת שהותי בפריז, כל פעם שלא זכרתי את מקורו של מאמר בבבלי, בירושלמי, במדרש, בראשון או באחרון - הייתי שואל את הרבי, שציין לי מיד מראה מקום מדויק.

(הגאון ר' ש"י רובינשטיין)

כשאני צריך לשוחח בלימוד עם הרבי, דרושה לי הכנה גדולה, הן הכנה רוחנית והן הכנה גשמית.

כשהרבי משוחח בלימוד, הוא כמו טייס במטוס קרבי שטס בין בתים צרים, נכנס מחלון אחד ויוצא מן השני מבלי להיתקל בדבר!

בכל דור ישנם תלמידי חכמים השולטים בחלקי התורה, אולם הרבי הוא חד בדרא, השולט בכל חלקי התורה, בנגלה ובנסתר.

תופעה כזו קיימת רק בדור שהקב"ה מרחם עליו ומזכה אותו באישיות מופלאה.

(הגאון רבי אריה צבי רזנפלד)

*

פעם נכנס הרב רזנפלד ל'יחידות' יחד עם בנו, שעמד לחגוג את הבר מצוה שלו בעוד ימים אחדים.

על פי בקשת הרבי, השמיע הנער חלק מן ה'דרשה' שהכין לו אביו.

אחר כך השלים הרב רוזנפלד את ה'דרשה', כאשר השיח התורני בינו לבין הרבי התנהל בצורה מדהימה:
- הבאתי את הגמרא מעירובין נד, א ולכך סימוכין מנדה יג.

- ומה תענה על הגמרא בברכות ועל מה שכתוב ב'לקוטי מוהר"ן...?

כשיצא מה'יחידות' אמר הרב רוזנפלד לבנו:
שנים לא ראית דבר כזה, ואינני יודע אם תזכה לכך עוד.

נכנסתי ליחידות אצל הרבי.

לאחר שעה ארוכה שאל אותי הרבי היכן למדתי. השבתי שבצעירותי למדתי אצל אחד מגדולי רבני הונגריה, והפטרתי שמן הסתם הרבי לא שמע עליו.

הרבי חייך ואמר:

אם כן, הרי אדרבה, ודאי כדאי שתספר לי עליו.

השבתי שקראו לו המהרש"ג, ורציתי להוסיף כמה מילים על מנת לתארו. אך הרבי כמו קטע את דברי ואמר לי מיד:
המהרש"ג מציין בספריו את דעת אדמו"ר הזקן בשולחן ערוך שלו שבעים ושבע פעמים!

נדהמתי. אך בעודני משתומם וחוכך בדעתי כיצד להגיב, המשך הרבי:

בכך וכך פעמים (הרבי מנה את המספר המדוייק) מקשה
המהרש"ג ומיישב את דעתו של אדמו"ר הזקן, ובכך וכך
פעמים (שוב נקט הרבי במספר מסויים) נשאר בפרכתו.

זכיתי להפגש במשך שנות חיי עם גדולי וגאוני ישראל
רבים. אך בגאונות כזו לא נפגשתי מעולם!

(הגאון ר' שלמה חיים ברנשטיין)

השתוממתי מידיעותיו העצומות והיסודיות בכל התורה
כולה.

אין לך נושא בתורה שאינו גלוי לפניו!

(הגאון רבי דוד שפירא)

בעת חתונת הרבי פנה חותנו, הרבי הריי"צ, אל הגאון רבי
מאיר שפירא, בעל שו"ת 'אור המאיר', שישב בסמוך לחתן,
והציע לו לשוחח עמו בדברי תורה.

הרב שפירא פנה אפוא אל החתן ואמר:

נו, אמור משהו . .

החתן התחיל לדבר, בשקט ובמתינות, כשהרב מקשיב
בדריכות, ורק מעיר אי אלו הערות קצרות.

בסיום השיחה פנה הרב אל הרבי הריי"צ ואמר:

הרבי מליובאוויטש, לקחתם חתן גאון עולם!

למחרת החתונה, בא הרב להעניק לחתן 'דורון דרשה' את
ספרו שו"ת 'אור המאיר'. הם נכנסו לחדר צדדי וישבו שם
כמה שעות, שבסיומן יצא הרב בהתפעלות גדולה.

מספר מזכירו של הרבי, רבי בנימין קליין:

פעם נכנסתי לרבי בשעה 3:05 אחר הצהריים.

בדרך לחדר הרבי עמד מחבר שהביא ספר חדש לרבי. לקחתי ממנו את הספר והכנסתי אותו לרבי, והרבי, כדרכו תמיד בכל ספר חדש שהגיע אליו, נטל מיד את הספר ועיין בו.

כעבור עשר דקות יצא הרבי לתפילת מנחה. בפרוזדור עמד מחבר הספר, והרבי אמר לו 'ישר כוח' עבור הספר.

הלה ענה שהוא מבקש איזו תגובה או הערה על הספר.

אמר לו הרבי:

מדוע בכל הספר אינך מזכיר אפילו פעם אחת את אדמו"ר הזקן?

מספר הרב יהודה דרוק:

כאשר הרבי יצא מחדרו בדרכו לבית המדרש הקטן
לתפילת מנחה, הושטתי את ידי לשלום ואמרתי:

שמי יהודה דרוק מירושלים.

כששמע זאת הרבי אמר לי באמצע ההליכה, כשראשו
מופנה כלפי:

ומה הקשר שלך עם ה'אורות חיים' (ספר על שיטת
רבנו תם בשיעור בין השמשות)?

ענית:

זה בן דודי, רבי חיים דרוק.

ושוב שאל כהרף עין:

ומה הקשר שלך עם ה'מקדש מעט' (ספר על הלכות
בית הכנסת)?

ענית:

זה בני, רבי זלמן דרוק.

ושוב שאל על ספר שלישי שמחברו נקרא בשם דרוק,
וענית.

ובתוך כך נכנס לבית המדרש ונסגרה הדלת.

חן חן על השתתפותכם בשמחתנו
אלישע וחנה אולמן